

Oralno zdravlje

Ovim projektom akcentat se stavlja na jačanje svijesti o ulozi i odgovornosti pojedinca u očuvanju oralnog zdravlja. Djeci je preneseno znanje o pravilnom načinu četkanja zuba, zdravoj ishrani, oralnoj higijeni te važnosti posjete zubara

Autorice: Alisa Bravić i Edina Fišeković

Pedagoška uvjerenja

Prevenција je najbolja i najjeftinija intervencija i zbog toga je pozdravljamo u svakom obliku, a naročito u školi u kojoj je prioritet-odgoj za zdravlje. Rane intervencije unapređuju funkcionalne kapacitete i odgovore na životne izazove. Pedagogija i psihologija su dokazale da je najbolje učenje kada je učenik i sam uključen u taj proces. Dijete koje slušaš, uvažavaš, dijete kojem daješ krila da se samostalno kroz svoje ideje izražava je -SRETNO DIJETE. Uvažavajući navedeno naš projekat je participativnog karaktera-djeca su u fokusu procesa učenja i aktivni sudionici: izražavaju svoju kreativnost, slobodu govora i time stižu znanja i vještine koje prenose drugima.

Kroz ovaj proces učenici srednjih škola postaju vršnjački edukatori (peer edukatori) učenicima mlađeg uzrasta. Koristeći interaktivne metode, vježbe, igre (puzle, bojanke..) očigledna nastavna sredstva (model zuba, pribor za oralnu higijenu i sl.) oni djeluju kao mentori, modeli identifikacije koji na jedan drugačiji način razvijaju osjećaj odgovornosti, empatije, brige o sebi i važnosti oralnog zdravlja.

Ovakav Inovativan pristup obuci djece i mladih doprinosi dobiti na tri nivoa:

1. Globalnom- doprinosimo razvoju zdravih životnih stilova od ranog uzrasta;
2. Pojedinca- mijenjamo stavove i prevazilazimo predrasude (npr.mlječnoj denticiji nije potrebna oralna higijena- ionako je gubimo);
3. Zajednice- mijenjamo okruženje i doprinosimo zdravlju zajednice.

POLAZIŠTA

U okviru realizacije praktične nastave u našoj školi, a kako bi na što kvalitetniji način realizovali odgojni cilj po kojem smo specifični-odgoj za zdravlje prepoznali smo važnost promocije oralnog zdravlja kroz edukaciju.

Kao doktori stomatologije svjesni činjenice da je odlazak na preventivni pregled u dobi djece ranog uzrasta još uvijek na niskom nivou, projektom Oralno zdravlje željeli smo dati doprinos, osvjestiti i motivisati djecu za prevazilaženje ovog problema. Projekat je zamišljen da kroz igru djeca „pobjede bakterije“ ili „osvoje nagrade za redovnu i dobru brigu o svojim zubima“. Sistemom nagrađivanja poput osvajanja medalja, diploma ili sitnih poklona (gipsani zubi u vidu magneta) željeli smo podići motivaciju djece na viši i učinkovitiji nivo. Prilog02

CILJ I ŽELJENI ISHODI

Kroz ovaj i ovakav primjer dobre prakse definisali smo kratkoročne i dugoročne ciljeve projekta.

Kratkoročni ciljevi:

- obilježavanje Svjetskog dana oralnog zdravlja;
- promovisanje značaja oralnog zdravlja;
- prevazilaženje straha od stomatologa;
- pravilno korištenje sredstava za održavanje oralne higijene.

Dugoročni cilj ovog projekta je - osvjestiti važnost oralnog zdravlja kao važnog segmenta zdravlja u cjelosti.

Djeca često ne razumiju dugoročne posljedice loših navika, stoga je važno koristiti interaktivne metode kroz koje će se razviti svijest o tome kako redovno i ispravno pranje zuba i briga o zdravlju desni pomaže da zubi budu jaki i zdravi.

Željeni ishodi ovog projekta:

- povećana svijesti o važnosti oralnog zdravlja;
- usvojeni zdravi stavovi i navike;
- veća učestalost posjeta stomatologu;
- manji strah od stomatologa i veće samopouzdanje.

Kroz ove ishode naša inovativna praksa može značajno doprinijeti ne samo zdravlju usne šupljine djece već i razvijanju zdravih životnih navika koje će biti usvojene kao stil življenja.

DETALJAN OPIS REALIZACIJE

Projekat Oralno zdravlje se realizuje zadnje četiri godine u JU Srednja zubotehnička škola u Sarajevu.

Kroz realizaciju projekta uključeno je do dvanaest učenika trećih i četvrtih razreda. Učenici su upoznati sa ciljevima i ishodom projekta. Realizovani su treninzi od strane voditelja projekta kako bi učenici usvojili određena znanja i vještine neophodne za peer edukaciju.

Prva faza realizacije je započeta kreativnom izradom gipsanih modela zuba u vidu magneta, izradom bookmarkera, letaka, prezentacija, panoa, kvizova-primjenom web-alata, te kreativno edukativnih igara kao što su puzzle, X i O igre i sl.

Druga faza je posjeta odgojno-obrazovne institucije, upoznavanje učesnika, podjela promotivno edukativnog materijala, prezentacije, kviz-igre i učenje interaktivnog karaktera. Realizacija aktivnosti počela bi sa predstavljanjem, upoznavanjem sa UVODNIM DIJELOM RADIONICE na sljedeći način:

- prezentacija o oralnom zdravlju, koja obuhvata interaktivno predavanje uz slike i prethodno pripremljene panoe. Učenika-edukatora su dali jasne upute o pravilnom pranju zuba, uz pomoć demo modela zuba i četkice demonstrirali tehnike četkanja zuba, objasnili važnost zubnog konca i demonstrirali pravilno korištenje istog kao i značaj redovne posjete stomatologu. Nakon ove aktivnosti učenici su se aktivno uključili u kviz znanja gdje su kroz pitanja o pravilnom četkanju zuba, dužini četkanja zuba, korištenju zubnog konca, zubnoj četkici, čestim posjetama stomatologu i zdravoj ishrani imali mogućnost davanja odgovora koji su putem pokušaja i pogrešaka provjerili naučeno.

KREATIVNE IGRE:

1. Igra: Zdrav- sretan zub; bolestan-tužan zub

Cilj igre je složiti puzzle koje prikazuju zdrav-sretan zub i bolestan-tužan zub. Kroz tok igre (pravilno slaganje puzzle) otkrivaju sliku zdravog zuba kroz koju dobijaju uvid u njegove karakteristike koje su rezultat pravilnog odnosa i redovne higijene i sliku bolesnog zuba koja im slikovito prikazuje šta se dešava kada se ne vodi briga o zdravlju zuba.

Nakon vizualizacije ove aktivnosti peer-edukatori kroz interakciju educiraju, diskutuju i ističu jasno definisane razlike između bolesnog i zdravog zuba sa akcentom na promovisanje zdravih navika.

2. Igra: X i O – zubi i bakterije

Cilj igre je povezati tri simbola – igrač koji prvi poveže simbole pobjeđuje. Simboli predstavljaju teme vezane za oralno zdravlje:

X – BAKTERIJA (loše za zube)

O – ZDRAV ZUB (dobro za zube).

Elementi igre pomažu usvajanju informacija važnih za pravilnu higijenu zuba i „borbu“ protiv bakterija koje izazivaju karijes. U toku igre kada igrač postavi X – BAKTERIJU mora objasniti na koji način bakterije štete zubima. Nakon toga drugi igrač postavlja O – ZDRAV ZUB i on treba navesti jednu zdravu naviku npr. pravilno i redovno pranje zuba. Kroz ovu igru učenici razvijaju svijest o

važnosti higijene svakog pojedinačnog zuba, a samim tim i usne šupljine. Prilog03

3. Igra: edukativne kartice

Aktivnost se realizuje primjenom modela zdravog i bolesnog zuba napravljenog od filca na koji učenici imaju zadatak da postave kartice na kojima su simboli hrane. Nakon što zalijepe karticu sa izabranim simbolom trebaju objasniti efekte djelovanja izabrane hrane na zube.

Kroz ovu igru učenici dobijaju jasan uvid u vrstu hrane koja doprinosi kao i one koja šteti tj. koja može izazvati karijes zuba. Kroz ovu igru učenici razvijaju svijest o važnosti zdrave ishrane za oralno zdravlje.

4. Igra: Nacrtaj karijes

Kreativnost ove igre omogućava djeci da se na zabavan način tehnikom piši-briši prikažu svoj doživljaj karijesa. Oni ga na crtežu zdravog osmjeha označavaju, osvjeste njegovu štetu, zatim ga „brišu“ i na taj način razvijaju odgovornost vlastite brige koja će rezultirati uklanjaju naslaga i čuvanju zdravije usne šupljine. U providnoj plastičnij foliji učenici dobiju potreban materijal – crtež zdravog osmjeha, flomastere, spužvicu za brisanje.

ZAVRŠNE AKTIVNOSTI:

Učenici su pozvani na evaluaciju radionice kroz zajedničke aktivnosti:

- lijepljenje (na hamer papiru) četkica napravljenih od kolaž papira sa svojim imenom;
- pravljenje zvjezdica sa ličnim utiscima;
- izradu pribora za oralnu higijenu od glinamola isl.

Na zabavan način su demo model koristili za vježbu pravinog četkanja zuba podstičući jedni druge. Projekat je prepoznat od strane e-twenning zajednice, za koju je projekat Zdrave životne navike - Oralno zdravlje dodjeljena oznaka „Državna oznaka kvalitete“ Projekat je podržan od strane Lacaluta, koji obezbjeđuje promotivni materijal, paste, četkice za zube. Projekat se i dalje uspješno realizuje korištenjem nastavnog edukativnog materijala. Prilog04

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI

Neka djeca će brže razumjeti zašto je važno brinuti o higijeni usne šupljine, dok će druga možda trebati više vremena i različitih pristupa. Strpljenje, prilagodjavanje svakom pojedincu i različite strategije omogućavaju da svi učenici budu uključeni u proces učenja.

Kroz internu saradnju sa školama informisani smo da su nakon naših posjeta učitelji i razrednici realizovali časove odjeljske zajednice sa istom temom gdje su učenici prenosili usvojena znanja, iskustva koja su prenijeli roditeljima, braći, sestrama. Usvojili su znanja na taj način da su bili zainteresovani za naš ponovni dolazak, pokazali interesovanje za dolazak u našu školu što je i realizovano. Prilikom posjete informisali su nas da već imaju svog stomatologa kod koga realizuju

preventivne preglede, provođenje lične higijene su podigli na veći nivo čime doprinose svom zdravlju.

Lijep osmijeh osnažuje mladu osobu, ona vjeruje u sebe, identifikuje se sa svojim pozivom. Prenoseći znanja, vještine i navike ona jača svoje resurse pa su i njena akademska postignuća na većem nivou.

Nakon završetka projekta djeca su imala priliku da izraze svoja mišljenja kroz crteže i razgovore sa edukatorima- našim učenicima i mentorima- nastavnicima. Pokazali su svoje plakate, panoe i modele zuba. Prilog05

Ove aktivnosti i kreativne igre pomogle su djeci da usvoje informacije na kreativan i zabavan način, što će doprinijeti njihovom dugoročnom zdravlju.

[Link sa priložima](#)

Tags

NIN 2024

Collections

Nominovane prakse

NIN 2024